

Posudek diplomové práce Kláry Hachové Úroveň vypravěčských dovedností žáků 5. ročníků ZŠ

Jak uvádí autorka v Úvodu, k volbě tohoto tématu ji přivedla zkušenost, byť jen nepřímá, kusá a krátkodobá, kdy se v průběhu pedagogických praxí při studiu seznámila s písemnými slohovými pracemi žáků pátých ročníků. V jejich vyprávěných příbězích shledala nedostatky: „Jejich vypravování bylo ploché, postrádala jsem dynamiku a spád.“

Autorčin záměr a postup jsou jasně prezentovány v nepříliš obsáhlém Úvodu. Diplomová práce má výzkumný charakter, je rozdělena na část teoretickou a část praktickou. V první z nich se autorka věnuje stěžejním otázkám teorie slohového vyučování, včetně vyučovacích metod, slohových útvarů probíraných na prvním stupni ZŠ, zejména pak vypravování. V praktické části zaměřila pozornost právě na tento slohový útvar.

Autorka prokazuje důsledný přístup k výzkumnému šetření – využívá přitom jednak metodu dotazníku, jednak metodu rozboru samostatných žákovských projevů. Odpovědi na osm otázek dotazníku zadaného devatenácti učitelkám pátých ročníků na Plzeňsku diplomantka poměrně důkladně vyhodnocuje v kap. 7.1.

Těžiště práce však tvoří analýza samostatných žákovských projevů, textů vypravování, vytvořených 109 respondenty, žáky pátých ročníků, a to na základě zadané obrázkové osnovy. Autorka sleduje širokou škálu jazykových prostředků, zejména těch, jež přispívají k živosti a spádu děje vyprávěného příběhu. Zkoumání některých jevů je však irelevantní, např. užívání pomocných sloves v žákovských pracích stylovou hodnotu prokázat nemusí; navíc jsou v textových dokladech uvedeny příklady slovesa *být* nikoli ve funkci slovesa pomocného, ale plnovýznamového (s.40, poslední odst. podkap. 7.2.5.1). Výhradu lze mít ke způsobu chápání otázky významové nadřazenosti a podřazenosti slov. Vyhodnocení tohoto hlediska při zkoumání lexikálního plánu žákovských komunikátů není snadné – přítomnost těchto lexikálních prostředků nelze vyhodnocovat izolovaně, nýbrž vždy ve vztahu k jiným substantivům, tj. významově nadřazeným, resp. podřazeným. Nabízí se otázka, proč autorka neuvádí alespoň několik příkladů slov s relativně úzkým významem a slov k nim významově nadřazených. Navíc není zřejmé, proč se v této kapitole (7.2.6.2) věnuje výhradně častému opakování slov.

Mezi největší klady diplomové práce patří preciznost, s jakou byla analýza žákovských prací provedena. Přitom se autorka vyslovuje k platnosti pěti stanovených hypotéz. Je nutno dále ocenit vlastní tvorbu obrázkové osnovy s nápaditými dějovými prvky i promyšlenost motivačního rozhovoru, jehož popis autorka předkládá.

Pokud jde o kompozici, poznamenejme, že v Obsahu není nutné prezentovat jednotlivé otázky k zadanému dotazníku.

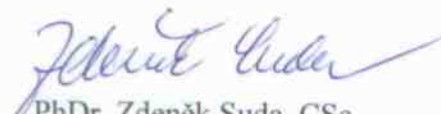
Upozorníme na několik jazykových nedostatků, zejména stylistického charakteru, jež se neslučují s normou odborného stylu. Nesrozumitelně působí vyjádření v 2.souvětí 3.odst. na s. 13, týkající se žákovské opravy. Na s.11 (1.7.2) se nevhodně opakuje slovo *nedostatek*. Na s.13 (2.ř. podkap.1.8.2) je užito hovorové zájmeno *tahle*, tvar *třech* je rovněž hovorový (s.21, 6.1.2).

Na několika místech najdeme další nepřesná či neobratná vyjádření: s.16 (1.ř.) – *zpřeházené ... vypravování*; tamtéž (s.16, 1.odst. podkap.2.2.1.1) – *děti nemohou být hlavními hrdiny osnovy*; s.16 (10.ř. zdola) – užití slovesa *nesměřovaly* místo *nesměrovaly*; s.17 (3.-4.ř. zdola) – *rozstříhaná osnova*; s.21 (1. věta podkap.6.1.1.) – formulační nepřesnost.

Úroveň práce poněkud znehodnocuje několik nedostatků *gramatických a pravopisných*. Na s. 21 (3.ř. zdola) je chybně užito zájmeno (*můj* namísto *svůj*), na s.24 je atrakce. Z oblasti pravopisných jevů není v několika případech zvládnuta výhradně interpunkce – autorka klade čárku před *apod.*, *atd.*, *či* (v poměru slučovacím) – (s.15.,2.ř.zdola; s.10, 5.ř. zdola; s.12, 6.ř.

zdola); čárka nemá být ani před *pohlížel* (s.13, 9.ř. zdola); před *používají* (v 8.otázce dotazníku); na s. 12 (2.odst. 1.8.1.) je překlep (*učitelům – učitelův*).

Přes uvedené nedostatky doporučuji diplomovou práci Kláry Hachové k obhajobě a navrhuji ohodnotit ji klasifikačním stupněm **velmi dobře**.

PhDr. Zdeněk Suda, CSc.
vedoucí diplomové práce

Rokycany 20. 5. 2016